Alphen aan den Rijn

BESLUITFORMULIER

Team Sociaal Beleid

Zaaknummer: 3584557 Datum: 23 juni 2026	Opsteller: Sociaal beleid

Onderwerp:
Subsidieverlening subsidieregeling 'versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027'.

Besluit:
Het college besluit:

1. Op basis van de subsidieregeling 'versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027' subsidie te verlenen aan Participe Alphen aan den Rijn voor:
    - deelsubsidie I samenredzaamheid; bedrag: € 2.200,000,=;
    - deelsubsidie IIA stevige pedagogische basis – opvoeden en opgroeien 12 maanden tot 23 jaar; bedrag: € 950.000,=;
    - deelsubsidie IIB stevige pedagogische basis – professioneel kinderwerk, regulier en specialistisch jongerenwerk, 4 tot 27 jaar; bedrag: € 1.450.000,=;
2. Een subsidierelatie met xx aan te gaan voor de periode 1 januari 2027 – 31 december 2030, met de mogelijkheid tot verlenging met twee maal drie jaar;
3. Het beschikbare structurele budget van € 4.653.000,=. toe te kennen voor de uitvoering van de subsidieregeling 'versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027', onder het voorbehoud van goedkeuring door de raad;
4. Een bedrag van € 4.600.000,= aan te merken voor subsidieverlening aan de partij genoemd onder punt 2 en het overig beschikbare budget van € 53.600,= aan te merken als samenwerkingsbudget;
5. Het ondertekenen van de subsidiebeschikkingen voor 2027 (op basis van de subsidieregeling 'Versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027') aan te merken als routinematig, waardoor het valt onder het mandaat van de sectormanager Sociaal Domein;
6. De raadsinformatiebrief vast te stellen en deze ter informatie te verzenden aan de gemeenteraad.

Publiekssamenvatting

Met de vaststelling van de sociale visie 'samen leven, samen bouwen' en de Agenda sociale basis heeft het college richting gegeven aan de verdere versterking van de sociale basis in gemeente Alphen aan den Rijn. Om de ambities uit de agenda te realiseren is de subsidieregeling en uitvraag 'versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027' opgesteld en opengesteld voor inschrijving.

Na een schriftelijke en mondelinge beoordeling van de aanvragen adviseert de beoordelings-commissie het college over de subsidieverlening. Met dit besluit legt de beoordelingscommissie het voorstel tot verlenen van subsidie aan de aanvragers met het hoogst aantal behaalde punten, voor aan het college. Op basis van de behaalde scores wordt voorgesteld de drie deelsubsidies voorlopig te verlenen aan partij Participe Alphen aan den Rijn.

Inleiding

Vanuit de gemeentebrede sociale visie ‘samen leven, samen bouwen’, waarbij de sociale basis als vertrekpunt wordt genomen voor onze inzet, gaan we ook bij de Agenda sociale basis uit van de opgaven bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond leven in een gezonde leefomgeving.

Daarvoor zijn uitgangspunten beschreven die voor de sociale basis gelden en zijn onze inzet en ambities benoemd op basis van de vier o’s (ontmoeten, ontspannen, ontwikkelen en ondersteunen) die door het Verwey-Jonker Instituut en Movisie worden gehanteerd om de sociale basis vorm te geven https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2024-12/De-sociale-basis-versterken-investeren-in-de-toekomst.pdf. Ook zijn sleutelfuncties aangewezen waarvoor de gemeente aan de lat staat om de sociale basis te versterken. En tot slot zijn de door het Verwey-Jonker Instituut gehanteerde bouwstenen gebruikt om te beschrijven wat we gaan doen.

In juni 2024 besloot het college om de toenmalige subsidieregeling ‘bundel preventie’ niet te verlengen (zaaknummer 3352581). De nieuwe sociale visie (zaaknummer 3619057) en daarbij horende sociale agenda waren toen nog niet opgesteld. Daarom hebben besturen van maatschappelijke partners en het gemeentebestuur, in overleg, afgestemd ‘de winkel in het preventieve werkveld open te houden’ door middel van een tijdelijke regeling (zaaknummer 3380273, september 2024).

In deze inmiddels tweejarige periode is het proces gevolgd om, als één van de leidende principes uit de sociale visie, de agenda sociale basis vast te stellen (zaaknummer 3584557, juli 2025).

De uitkomst is een nieuwe subsidieregeling ‘versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027’ (zaaknummer 3584557, januari 2026) die aansluit bij de nieuwe situatie en gewenste transformatie op basis van de sociale visie.

Met deze nieuwe regeling en de daarbij horende uitvraag bevestigen we dat gemeente grote problemen en zorgvragen wil voorkomen door sterk in te zetten op preventie, zoals in de sociale visie is opgenomen. Het versterken van de sociale basis draagt daaraan bij door middel van de volgende vier doelen uit de sociale visie:

1. meedoen en ontwikkelen;
2. samenredzaamheid;
3. groene en gezonde leefomgeving;
4. stevige pedagogische basis.

De doelen inclusie, inkomen en toegankelijke zorg zijn daarbij randvoorwaardelijk.

De inhoud van de uitvraag is gericht op het realiseren van een dekkend en vraaggericht palet van preventieve activiteiten ter versterking van de sociale basis én waar mogelijk het voorkomen van (specialistische) zorg. Activiteiten dragen bij aan:

- ontmoeten;
- ondersteunen;
- ontwikkelen;
- ontspannen.

Om hier een samenhangende aanpak in te bewerkstelligen is de uitvraag gesplitst in drie deelsubsidies, namelijk:

1. I samenredzaamheid – inwoners van 12 jaar en ouder;
2. IIA stevige pedagogische basis - -12 maanden tot 23 jaar 'opvoeden en opgroeien';
3. IIB stevige pedagogische basis - inwoners van 4 tot 27 jaar 'professioneel kinderwerk, regulier en specialistisch jongerenwerk'.

Meedoen en ontwikkelen in de zin van talentontwikkeling en de gezonde leefomgeving overkoepelen de drie deelsubsidies.

De subsidie uitvraag kenmerkt zich door het zoeken naar partijen die een vraaggericht aanbod genereren dat inspeelt op maatschappelijke vraagstukken en dat bijdraagt aan duurzame oplossingen die de sociale basis versterken. Voor gemeente Alphen aan den Rijn omvat de sociale basis de beleidsterreinen, sport, cultuur, gezondheid, welzijn, onderwijs en meedoen (burgerparticipatie). Gemeente wil samenwerken met partijen die een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen met andere partijen binnen de uitvraag, binnen de bestaande sociale basis infrastructuur en vrijwilligersorganisaties. Om daarmee invulling te geven aan het versterken van de sociale basis.

Intussen sluit het nieuwe coalitieakkoord 'samen groeien naar de toekomst 2026-2030' hier naadloos op aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

We definiëren de sociale basis als: het intrinsiek waardevolle netwerk van formele en informele structuren in de samenleving dat mogelijk wordt gemaakt door een gedeelde verantwoordelijkheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en overheden. Dit netwerk stelt mensen in staat elkaar te ontmoeten, elkaar te ondersteunen en actief deel te nemen aan de samenleving.

Wij streven naar een veerkrachtige, inclusieve samenleving. In deze samenleving kunnen mensen meedoen, naar elkaar omkijken en bijdragen aan eigen en andermans welzijn. De sociale basis is het vertrekpunt voor onze sociale inzet (investeringen). Daarom ondersteunt de gemeente maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven die bijdragen aan sterke sociale netwerken, ontmoeting en onderlinge betrokkenheid.

Deze investeringen versterken de sociale cohesie en samenredzaamheid van inwoners en dragen eraan bij dat ondersteuning zoveel mogelijk dichtbij en preventief wordt georganiseerd. Daarmee helpen zij de groei van zorgvragen te beperken en leveren zij een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke opgaven rond bestaanszekerheid, gelijke kansen en een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving.

Kaders

- Algemene wet bestuursrecht;
- Algemene subsidieverordening Gemeente Alphen aan den Rijn 2020 (Asv 2020);
- subsidieregeling 'versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027';
- Sociale visie 'samen leven, samen bouwen';

- Agenda sociale basis juni 2025;
- gemeentelijke begroting 2026 en verder;
- evaluatie bundel Preventie juli 2021-juni 2024 en proces nieuwe aanpak preventie vanaf 2025 (10 juni 2024);
- Lokaal Educatieve Agenda (LEA);
- Kunst- & cultuurvisie;
- startnotitie Vrijwilligerswerk Goud Waard 2020;
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), inclusief Sportakkoord II;
- Integraal Zorg Akkoord (IZA);
- Hoofdlijnen Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA);
- Coalitieakkoord 'samen groeien naar de toekomst 2026-2030.

Argumenten

Met deze subsidieregeling en uitvraag wordt de sociale basis nadrukkelijk verbonden met de overige beleidskaders binnen het sociaal domein. Hiermee stimuleren we dat aanbieders niet alleen oog hebben voor aangrenzende beleidsterreinen, maar ook actief de samenwerking zoeken op de raakvlakken tussen verschillende opgaven. Dit is met name van belang op snijvlakken, zoals tussen zorg (Wmo), onderwijs en jeugd, bij vraagstukken rondom veiligheid en in de samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties, professionele partners en de gemeente. Door deze integrale benadering kunnen inwoners beter worden ondersteund en worden overlap en onduidelijkheid in verantwoordelijkheden zoveel mogelijk voorkomen.

Eén van de uitgangspunten van de agenda sociale basis is een langjarige en bestendige subsidierelatie en een daarbij horende voorspelbare, onder voorbehoud van begrotingsraden, bekostiging door gemeente. Het hierop aansluitende uitgangspunt is dat we een zorgvuldig handelende en betrouwbare gemeente kunnen zijn en kunnen voortbouwen op (strategisch) partnerschap.

Bij de uitvraag van deze nieuwe subsidieregeling zijn onder andere voorwaarden geweest dat partijen die inschrijven geworteld zijn in de Alphense samenleving én dat zij een proactieve en verbindende rol in de samenwerking innemen. Hiermee borgen wij de reeds opgebouwde lokale basisinfrastructuur en meer nog de verbinding met de samenleving.

De inschrijvingen zijn schriftelijk en met een interview beoordeeld op:

A. de inhoudelijke visie op de integrale aanpak van de subsidieregeling en hoe het aanbod van de aanbieder bijdraagt aan de doelen van de sociale visie en de ambitie en uitgangspunten van de sociale basis;
B. de visie van en de wijze waarop aanbieder de samenwerking concreet gaat vormgeven;
C. welke inspanningen (activiteiten en dienstverlening) aanbieder gaat leveren om de doelen van de deelsubsidie te bereiken. Met vermelding van de middelen en hoe aanbieder de continuïteit waarborgt en hiaten of overlap in het aanbod voorkomt;
D. de financiële onderbouwing.

Met de opgedane ervaring van de afgelopen jaren en de bestaande verbinding met de samenleving is voor de toekomst vooral gefocust op het op juiste wijze voorzien in informatie en advies én het versterken van vrijwillige inzet.

De zowel schriftelijk als mondeling als best beoordeelde aanbieder heeft aangetoond de door de gemeente gewenste beweging en daarbij behorende doelstellingen goed te begrijpen. Uit de inhoud van de plannen van aanpak spreekt de beweging van het preventieve middenveld naar het versterken van de sociale basis. En het daarmee werken van professionele inzet naar het versterken van de netwerken in de sociale basis en daar waar de inwoner het zelf kan van ondersteunen naar loslaten.

Best beoordeelde aanbieder stelt in alle plannen van aanpak de inwoner centraal en maakt daarmee de vraag het startpunt van de behoefte aan inzet. De aanbieder hanteert als uitgangspunt: zo 'zwaar' als nodig en zo 'licht' als mogelijk en vormt een brugfunctie tussen de leef- en systeemwereld. De ingebrachte casussen werden tijdens het interview goed voor het voetlicht gebracht en hebben een goede illustratie van de beschreven aanpakken gegeven.

Aanbieder onderbouwt, zeker ook met de casussen, de visie die zij heeft op de mogelijkheden in de beweging van preventie naar het versterken van de sociale basis met haar inspanningen en activiteiten. Zij toont daarin aan waar verantwoordelijkheid van de organisatie ligt en hoe als vanzelfsprekend samenwerken 'in het DNA' zit. De kracht van bestaande netwerken en het organiseren van vrijwillige inzet worden duidelijk beschreven. De grote mate van aanwezigheid op zogenoemde vindplekken in de samenleving draagt daar met nadruk aan bij. Het gedachtegoed van positieve gezondheid vormt het vertrekpunt, met accenten op meedoen en ontwikkelen: samenredzaamheid.

Het voorstel is dan ook om de, zowel door de beoordelings- als door de adviescommissie, best beoordeelde aanbieder de voorlopige verlening van alle drie de deelsubsidies toe te kennen.

Duurzaamheid
N.v.t.

Participatie
Extern:

1. voorafgaand aan het opstellen van de agenda sociale basis heeft een participatietraject plaatsgevonden onder inwoners en een brede vertegenwoordiging van partijen in het maatschappelijk middenveld;
2. evaluatie bundel Preventie juli 2021 – juni 2024 en proces nieuwe aanpak preventie vanaf 2025 (juni 2024);
3. tijdens het opstellen van de sociale visie 'samen leven, samen bouwen', waar het versterken van de sociale basis één van de leidende principes van is, zijn de raadswerkgroep, de Adviesraad Samenleving en de Jongeren Adviesraad Jara geïnformeerd.

Intern:

1. het opstellen van de nieuwe subsidieregeling en het formuleren van de bijhorende inhoudelijke uitvraag is in proces doorlopend afgestemd met collega's van jzi, financiën, veiligheid, wijken en kernen, serviceplein, sociaal beleid (waaronder sport, kunst & cultuur, Wmo, jeugd en onderwijs) en wethouder preventie/sociaal domein;

2. na de publicatie hebben partijen vragen kunnen indienen en is de beantwoording afgestemd met jzi;
3. de schriftelijke inhoudelijke beoordeling van de ingediende plannen van aanpak is uitgevoerd door een beoordelingscommissie;
4. bij de interviews waren de leden van de beoordelingscommissie als vragensteller aanwezig. Daarnaast heeft beoordeling plaatsgevonden door een adviescommissie met ambtenaren betrokken bij het versterken van de sociale basis;
5. financiën en jzi hebben advies gegeven over de uitkomst van het beoordelingsproces.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van de looptijd van de subsidieregeling ‘versterken sociale basis gemeente Alphen aan den Rijn 2027’ is in de begroting structureel een bedrag opgenomen van € 4.653.600,=.

Risico’s:
Wanneer besluitvorming door college met betrekking tot voorlopige verlening van de deelsubsidies niet vóór het zomerreces 2026 plaatsvindt, kan er aanleiding zijn voor het ontstaan van frictiekosten bij partijen die geen voorlopige subsidieverlening ontvangen.

Het uitblijven van aangevraagde middelen in de kadernota heeft daarnaast als risico dat er de komende jaren onvoldoende ruimte is voor beschreven inzet (op basis van het coalitieakkoord danwel groei van de gemeente).

Ook het door gemeente niet indexeren van begrote middelen vormt een risico. De beschikbare bedragen worden door partijen in de uitvoering hoofdzakelijk besteed aan personele inzet. Loon- en prijspeilstijgingen gelden voor partijen wel, waardoor personele inzet bij gelijkblijvende budgetten afgeschaald zal worden.

Realisatie

college: besluiten tot voorlopig verlenen deelsubsidies	7-jul-26
sector: inhoudelijke afstemming en vastleggen afspraken	medio augustus 2026
sector: bestuurlijke kennismaking	medio augustus 2026
sector: implementatie	Q3 en Q4 2026
sector: start nieuwe regeling	1-jan-27
sector: monitoring uitvoering per kwartaal	2027

Bijlage:

- raadsbrief.